

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY CHORZELE

Siedlce 2005

SPIS TREŚCI

	str.
I. WPROWADZENIE.....	- 4 -
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY	- 5 -
2.1. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny	- 5 -
2.2. Środowisko przyrodnicze	- 9 -
2.3. Demografia, charakterystyka ludności	- 9 -
2.4. Warunki życia mieszkańców.....	- 11 -
2.5. Bezpieczeństwo	- 17 -
2.6. Edukacja	- 18 -
2.7. Dziedzictwo kulturowe i kultura	- 20 -
2.8. Sport	- 23 -
2.9. Sytuacja gospodarcza	- 23 -
III. ANALIZA SWOT	- 30 -
IV. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO	- 33 -
Priorytet I: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki	- 35 -
Priorytet II: Poprawa standardu życia mieszkańców	- 36 -
Priorytet III:Rozwój i promocja turystyki.....	- 39 -
Priorytet IV:Aktywizacja obszarów wiejskich.....	- 41 -
V. REALIZACJA, MONITORING, OCENA	- 43 -
Materiały źródłowe:	- 45 -

I. WPROWADZENIE

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele na lata 2004-2012” jest dokumentem określającym kierunki rozwoju Miasta i Gminy w zmieniających się warunkach zewnętrznych i wewnętrznych. Wskazuje drogę funkcjonowania w strukturach Unii Europejskiej.

Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele, przyjęty na lata 2004-2012, wynika z przyjętych okresów programowania polityki regionalnej Unii Europejskiej - Agendy 2000 i 2007 oraz stosowanej zasady "n+2". Spójny jest także z okresem programowania strategii rozwoju województwa mazowieckiego zaplanowanej na lata 2000 - 2012.

Prace nad Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele rozpoczęto od przygotowania diagnozy społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy, w której badaniom poddano sytuację społeczną i gospodarczą. Analizie poddano słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia. Następnie określono priorytety i cele strategiczne rozwoju Miasta i Gminy Chorzele w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele poddano konsultacjom społecznym, podczas których mieszkańcy miasta, organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy mieli możliwość zapoznania się z dokumentem oraz okazję do wyrażenia opinii i wskazania tematów.

Szczegółowa analiza potencjału rozwojowego Gminy, celów i priorytetów oraz wyniki przeprowadzonych z mieszkańcami konsultacji społecznych posłużyły do określenia misji Gminy.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele jest spójna z rządowymi i regionalnymi dokumentami programowymi oraz spełnia wymogi polityk Wspólnoty Europejskiej. Priorytety Miasta i Gminy Chorzele są zgodne z priorytetami i celami zawartymi w Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004 - 2006 oraz z sześcioma narodowymi strategiami przede wszystkim w obszarze: rozwoju zasobów ludzkich i zatrudnienia, wspierania konkurencyjności przedsiębiorstw i usług, wspierania obszarów wymagających aktywizacji,

wzmocnienia potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałania marginalizacji obszarów oraz założeniami do Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 - 2013.

Przyjęte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Chorzele priorytety i cele strategiczne zgodne są z założeniami polityki rozwojowej województwa mazowieckiego przyjętej 31 stycznia 2001r przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w "Strategii rozwoju Województwa Mazowieckiego" w dziedzinach dotyczących: edukacji - "Dobrze wykształcone społeczeństwo", rozwoju infrastruktury - "Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej oraz istniejącego potencjału gospodarczego", rozwoju potencjału gospodarczego na terenach wiejskich - "Restrukturyzacja rolnictwa i rozbudowa sektora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich i małych miast" czy „Rozwoju współpracy międzynarodowej”.

Strategia jest dokumentem programowym, będącym podstawą do przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego - dokumentu planistycznego na lata 2004-2006 z perspektywą na lata 2007-2012 i innych dokumentów planistycznych.

Ze względu na stale zmieniającą się sytuację zewnętrzną i wewnętrzną, strategia ma formę dokumentu otwartego, który będzie podlegał okresowemu korygowaniu. Realizacja strategii rozwoju będzie na bieżąco monitorowana, a wnioski będą wprowadzane do planów i programów w poszczególnych dziedzinach życia społeczno - gospodarczego Miasta i Gminy Chorzele.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny

Gmina miejsko-wiejska Chorzele położona jest w północnej części powiatu przasnyskiego, który należy do województwa mazowieckiego. Gmina zajmuje powierzchnię 371,53 km², zamieszkuje ją 11.274 osób z czego 2.765 mieszka w mieście Chorzele. Gęstość zaludnienia wynosi 30 [osób/km²]. Ludność gminy Chorzele stanowi około 19% ludności powiatu przasnyskiego.

Gminę Chorzele tworzy 41 sołectw, obejmujących 66 miejscowości.

Wykaz większych miejscowości położonych na terenie gminy Chorzele:

1. Miasto Chorzele,
2. Aleksandrowo,
3. Bagienice,
4. Przątalina,
5. Binduga,
6. Bogdany Wielkie,
7. Bogdany Małe,
8. Brzeski Kołaki,
9. Budki,
10. Bugzy Płoskie,
11. Bugzy Jarki,
12. Bugzy Święchy,
13. Czaplice-Wielkie,
14. Czaplice-Furmany,
15. Czaplice-Pilaty,
16. Dąbrowa,
17. Czarzaste Małe,
18. Dąbrówka Ostrowska,
19. Rapaty Żachy,
20. Duczymin,
21. Annowo,
22. Rapaty Górki,
23. Dzierzega Nadbory,
24. Gadomiec Chrzczany,
25. Gadomiec Miłocięta,
26. Gadomiec Peronie,
27. Jedlinka,
28. Krukowo,
29. Krzynowłoga Wielka,
30. Kwiatkowo,
31. Rapaty Sulimy,

32. Lipowiec,
33. Liwki,
34. Czarzaste Wielkie,
35. Łaz,
36. Sosnówek,
37. Mącice,
38. Niskie Wielkie,
39. Bobry,
40. Nowa Wieś Zarębska,
41. Nowa Wieś,
42. Zdziwój Nowy,
43. Opaleniec,
44. Poścień Wieś,
45. Poścień Zamion,
46. Pruskołęka,
47. Przysowy,
48. Grąd Rycicki,
49. Zagaty,
50. Raszujka,
51. Rawki,
52. Rembielin,
53. Rycice,
54. Rządkiwnica,
55. Skuze,
56. Łazy,
57. Jarzynny Kierz,
58. Opilki Płoskie,
59. Stara Wieś,
60. Zdziwój Stary,
61. Ścięciel,
62. Wasily Zygnny,
63. Wierzchowizna,
64. Wólka Zdziwójska,
65. Zaręby.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Rzeźba terenu gminy Chorzele to konsekwencja budowy geologicznej najmłodszych utworów, stanowiących powierzchniowe partie, jak również działalności erozyjnej rzek i cieków. Obszar odznacza się powierzchnią lekko falistą. Najwyższy punkt terenowy gminy Chorzele liczy sobie 235 metrów nad poziomem morza. Znaczna część obszaru położona jest powyżej 100 m n.p.m. Wysokości względne w okolicach Chorzel, sięgają lokalnie 50m.

2.3. Demografia, charakterystyka ludności

W ciągu ostatnich lat w gminie Chorzele zaobserwować można nieznaczne zmiany w zakresie demografii. Z danych zawartych w *Rocznikach Statystycznych* oraz uzyskanych z Urzędu Gminy wynika, że liczba ludności zamieszkującej obszar gminy zmniejszyła się z 7.929 w roku 2000 do 7.509 osób w 2004 roku (stan na dzień 30. VI 2004), czyli o 420 osób.

Tabela 1. Stan ludności według faktycznego miejsca zamieszkania
ogółem (stan na 31 XII).

Źródło GUS.

Lata	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
2000	2703	7929	55214
2001	2701	7926	55225
2002	2757	7573	53562
2003	2745	7542	53454
2004*	2765	7509	53326

* - stan na 30. VI. 2004 r.

Gęstość zaludnienia w gminie Chorzele odbiega znacznie od średniej ogólnokrajowej (122 osoby na km²) i wynosi 28 osób na 1 km². Teren miasta i gminy Chorzele w 2000 roku zamieszkiwało 5.467 mężczyzn oraz 5.165 kobiet. Jak wynika z zestawienia, mężczyzn było o 302 więcej niż kobiet. Podobnie sytuacja wyglądała w powiecie przasnyskim, ta sama różnica wynosiła 198. Na przestrzeni lat struktura demograficzna uległa zmianie, liczebnościowa przewaga mężczyzn w czerwcu 2004 roku wyniosła 132 a w powiecie przasnyskim 198.

Zarówno w gminie Chorzele jak i w powiecie przasnyskim zmniejszyła się liczba ludności. W 2004 roku liczba mężczyzn wynosiła 5.203 natomiast kobiet 5.071 w gminie oraz 26.619 mężczyzn i 26.707 kobiet w powiecie. Tendencje struktury demograficznej w mieście i gminie Chorzele oraz w powiecie przasnyskim obrazują tabele poniżej.

Tabela 2. Stan ludności według faktycznego miejsca zamieszkania mężczyzn (stan na 31 XII).

Źródło GUS.

Lata	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
2000	1299	4168	27706
2001	1308	4154	27713
2002	1357	3890	26788
2003	1340	3866	26702
2004*	1350	3853	26619

* - stan na 30. VI. 2004 r.

Tabela 3. Stan ludności według faktycznego miejsca zamieszkania kobiet (stan na 31 XII).

Źródło GUS.

Lata	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
2000	1404	3761	27508
2001	1393	3772	27512
2002	1400	3683	26774
2003	1405	3676	26752
2004*	1415	3656	26707

* - stan na 30. VI. 2004 r.

2.4. Warunki życia mieszkańców

Pomoc społeczna

Podstawowe zadania z zakresu pomocy społecznej są wykonywane przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w gminach. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzelach zatrudnia 15 osób i mieści się przy ul. Ogrodowej 7. Na jednego pracownika Pomocy Społecznej w gminie przypada 2 125 mieszkańców.

Na terenie gminy Chorzele pomocą świadczoną przez terenowe ośrodki pomocy społecznej objętych było 3 322 osób żyjących w 781 rodzinach. Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Chorzele jest dość wysoki i wynosi: 31,26%. Sytuacja taka powodowana jest przez to, że znaczny obszar gminy stanowią lasy i gleby niskiej jakości, co w znacznym stopniu wpływa na zamożność jej mieszkańców. Zamieszczone w rozdziale tym dane na temat pomocy społecznej pochodzą z 2001 roku.

Tabela 4. Ludność gminy Chorzele i powiatu przasnyskiego objęta pomocą społeczną.

Gmina	Liczba ludności	Objęci pomocą społeczną			
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Średnia liczba osób w rodzinie	Wskaźnik objęcia pomocą
Chorzele	10 627	781	3 322	4,25	31,26%
Ogółem powiat	55 225	3 275	13 195	4,03	23,89%

Większość objętych pomocą społeczną stanowią rodziny z dziećmi. Zestawienie liczby rodzin w podziale na liczbę posiadanych dzieci przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5. Liczba dzieci w rodzinach, zamieszkujących teren gminy Chorzele.

Gmina	Ogółem rodzin z dziećmi	Liczba dzieci w rodzinie						
		1-dno	2-je	3-je	4-ro	5-ro	6-ro	7-ro i więcej
Chorzele	596	94	174	175	85	43	12	13
Ogółem powiat	2 457	449	765	629	306	176	83	49

W gminie Chorzele świadczoną pomoc przyjmuje 596 rodzin. Dominują rodziny 2-dzietne i 3-dzietne, które stanowią w sumie prawie 60% rodzin.

26% rodzin z dziećmi gminy Chorzele, to rodziny wielodzietne, w sumie jest to 153 rodziny. W powiecie przasnyskim jest to 614 rodzin.

Gmina Chorzele jest drugą, co do wielkości jednostką terytorialną w powiecie przasnyskim, którą zamieszkuje największa liczba rodzin.

Obok pomocy świadczonej dla rodzin wielodzietnych ważne jest także udzielanie jej rodzinom niepełnym. Strukturę tych rodzin przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Pomoc udzielana rodzinom niepełnym w gminie Chorzele.

Gmina	Ogółem rodzin niepełnych	Liczba dzieci w rodzinie			
		1-no	2-je	3-je	4-ro i więcej
Chorzele	80	31	23	16	10
Ogółem powiat	334	113	95	67	59

Gminę Chorzele zamieszkuje 80 rodzin niepełnych, co stanowi 10,2% ogółu rodzin korzystających z pomocy. Najtrudniejsza sytuacja występuje w wielodzietnych rodzinach niepełnych, gdzie ciężar utrzymania i wychowania czworga i więcej dzieci spoczywa na barkach tylko jednego z rodziców. Takich rodzin w gminie jest 10, co stanowi 12,5% wszystkich niepełnych rodzin w gminie.

Inną grupą rodzin korzystającą z pomocy społecznej są rodziny emerytów i rencistów.

Tabela 7. Rodziny emerytów i rencistów, zamieszkujące gminę Chorzele.

Gmina	Ogółem rodzin emerytów i rencistów	Liczba osób w rodzinie			
		1-no	2-je	3-je	4-ro i więcej
Chorzele	103	24	30	18	31
Ogółem powiat	536	145	144	100	147

Wśród rodzin emerytów i rencistów dominują rodziny wielodzietne. Analogicznie kształtuje się sytuacja w powiecie przasnyskim. Ludzie starsi na obszarach wiejskich rzadko mieszkają samotnie, ponieważ ich emerytury lub renty stanowią poważne wzmocnienie domowego budżetu, a często jest to jedyny stały dochód.

Aktywność zawodowa mieszkańców

Bezrobocie w gminie Chorzele w ciągu ostatnich siedmiu lat wykazuje dużą niestabilność. W 2003 roku niespodziewanie zmniejszyło się ono o 60 osób, natomiast we wrześniu 2004 roku wzrosło 50 osób. Tak wysoka stopa bezrobocia wpływa znacząco na dynamikę rozwoju gospodarczego oraz warunki życia mieszkańców gminy. Bezrobocie w powiecie przasnyskim w ciągu ostatnich trzech lat zmalało o 8%.

Stopa bezrobocia w powiecie przasnyskim wynosi 23,5% (wg stanu IX.2004r). Dla porównania stopa bezrobocia dla całego województwa mazowieckiego na koniec września 2004r. wynosiła 14,8% przy średniej dla kraju 18,7%.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie przasnyskim na tle sytuacji w województwie mazowieckim i w kraju.

Rok	Stopa bezrobocia w stosunku do czynnych zawodowo (w %)						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	IX.2004
Powiat	14,5	17,0	18,7	19,9	20,5	19,4	23,5
Województwo	7,7*	9,5	10,5	12,9	13,9	13,7	14,8
Kraj	9,6	11,6	15,0	17,4	18,1	18,0	18,7

*- województwo ostrołęckie

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu

Poniższe dane obrazują stan bezrobocia gminy Chorzele w latach 1999-2004.

Tabela 9. Liczba bezrobotnych w gminie Chorzele i powiecie przasnyskim.

Rok	Miasto i Gmina Chorzele	Wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego miesiąca	Powiat przasnyski	Wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego miesiąca
I 1999	696	-	3810	-
XII 1999	817	+121	4426	+1005
XII 2000	816	-1	5008	+582
XII 2001	864	+48	5345	+337
XII 2002	955	+91	5590	+245
XII 2003	895	-60	5198	- 392
IX 2004	945	+50	5125	-73

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu.

Według stanu na dzień 30.09.2004r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przasnyszu wynosiła 945 osób i w porównaniu z okresem analogicznym roku ubiegłego (852 osób) wzrosła o około 10%.

Tabela 10. Struktura bezrobocia w gminie Chorzele w latach 2003-2004.

Wyszczególnienie	31.12.03r.	udział %	ogółem w PUP	30.09.04r.	udział %	ogółem w PUP
Bezrobotni ogółem	895	100	5198	945	100	5125
w tym						
Kobiety	380	42,5	2566	429	45,4	2654
Absolwenci szkół ponadpodstawowych	32	3,6	214	0	0	0
Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	42	4,7	186	33	3,5	167
Nie posiadający prawa do zasiłku	770	86,0	4426	781	82,6	4286
W wieku mobilnym (18-44lata)	742	82,9	4047	786	83,2	3964
Pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy	538	60,1	2972	516	54,6	2804

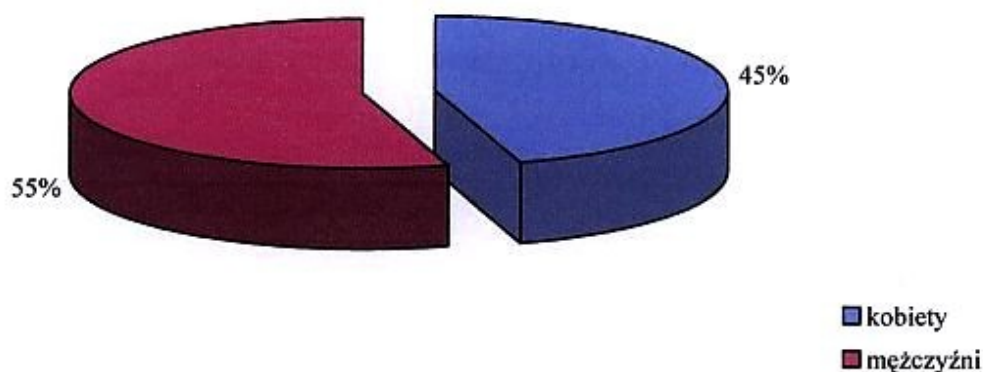
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu.

Tabela 11. Pośrednictwo pracy w latach 2003-2004 w mieście i gminie Chorzele pozostających w obsłudze Powiatowego Urzędu Pracy w Przasnyszu.

Wyszczególnienie	Liczba osób, które podjęły pracę				Liczba osób, które:		Liczba osób, które podjęły pracę po przyuczeniu	Liczba ofert pracy
	Ogółem	w tym:						
		pracę stałą	prace interwencyjne	w ramach robót publicznych	rozpoczęły szkolenie	zakończyły szkolenie		
31.12.03r.	152	98	11	14	32	32	8	10
ogółem w PUP	1820	1228	211	229	212	210	91	973
30.09.04r.	79	38	8	10	0	0	2	5
ogółem w PUP	1327	870	157	114	40	46	19	874

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu.

Rys 2. Bezrobotni w gminie Chorzele wg płci (stan na 30.09.2004 r.).

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy Chorzele w ramach podstawowej opieki zdrowotnej funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SALUS” SC mieszczący się przy ul. Komosińskiego 1 w Chorzelach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Duo-Med” we wsi Zaręby.

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „SALUS” SC w Chorzelach opiekę lekarską sprawuje: trzech lekarzy medycyny rodzinnej oraz jeden lekarz specjalista z rehabilitacji medycznej i jeden lekarz ginekolog - którzy przyjmują pacjentów jeden raz w tygodniu. Placówka świadczy usługi dla około 8000 pacjentów.

W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Duo-Med.” w Zrębach opiekę lekarską sprawuje: jeden lekarz pediatra i jeden lekarz internista chorób wewnętrznych. Opieką objętych jest około 2300 pacjentów.

Stan zdrowotny mieszkańców gminy oceniany jest jako średni. Dominują choroby: serca, układu krążenia, cukrzyca i choroby reumatyczne. Ilość i jakość sprzętu medycznego w gminnej opiece zdrowotnej jest zadowalająca.

W Chorzelach działa Prywatne Laboratorium Analityczne przy ul. Komosińskiego 1 oraz Prywatna Praktyka Lekarska przy ul. Mostowej 5. Stacjonarną opiekę medyczną w 8 oddziałach, dla pacjentów powiatu przasnyskiego świadczy również Szpital Powiatowy

im. W. Oczko funkcjonujący w strukturze Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu.

W celu zapewnienia opieki całodobowej dla pacjentów w gminie Chorzele działa Zespół „W” – podstacja uruchomiona we wrześniu 2000 roku, zlokalizowana w budynku Przychodni Zdrowia w Chorzelach. Placówka została uruchomiona w ramach realizacji Programu Zintegrowane Ratownictwo Medyczne. Uruchomienie zespołu „W” w Chorzelach znajdowało uzasadnienie w położeniu miasta. Odległość między miejscowością a Przasnyszem wynosi około 30km (z miejscowości najbardziej odległej w tym rejonie jest ok. 50 km).

Mieszkańców gminy Chorzele w leki i środki medyczne zaopatruje apteka „SYNAPSA” mieszcząca się w Chorzelach przy ul. Witosa 7.

Tabela 12. Wykaz placówek w gminie Chorzele świadczących usługi stomatologiczne.

Lp.	Adres praktyki stomatologicznej
1.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska, Chorzele ul. Stara Targowica 5
2.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska w Gabinetce Stomatologicznym, Chorzele ul. Grunwaldzka 83.
4.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska w Gabinetce Stomatologicznym, Chorzele ul. Komosińskiego 1.

Na terenie gminy Chorzele funkcjonuje od kilku lat Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do zadań, której należy:

- niesienie pomocy dla osób uzależnionych i ofiar przemocy,
- organizowanie posiedzeń interwencyjno-motywujących dla uzależnionych,
- prowadzenie profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży w szkołach,
- ustalenie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- kontrola w punktach sprzedaży przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Na terenie powiatu przasnyskiego funkcjonują również inne organizacje pozarządowe działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i AIDS.

2.5. Bezpieczeństwo

Na terenie miasta funkcjonuje Komisariat Policji. Dysponuje on załogą liczącą 20 policjantów, którzy dysponują 5 samochodami. KP w Chorzelach swoim zasięgiem obejmuje gminy: Chorzele, Krzynowłoga Mała.

Tabela 13. Działania KP w Chorzelach (gminy Chorzele i Krzynowłoga Mała).

Przestępstwa	Wszczęte	Zakończone	Sprawy				Wskaźnik wykrywalności
			Stwierdzone	STW (PR=7)	Wykryte	Niewykryte	
Ogółem	268	316	350	1	224	128	63,8
Kryminalne	194	239	258	1	139	121	53,7
Gospodarcze	2	2	2	-	1	1	50,0
Przeciwko życiu	20	26	13	-	13	-	100,0
Przeciwko mieniu	143	174	206	1	89	119	43,0

Niepokoi fakt, że stale zwiększa się udział nieletnich w przestępstwach. Są to głównie rozboje i kradzieże.

Tabela 14. Statystyka zdarzeń drogowych w latach 2001-2003r.

Gmina	Wypadki drogowe			Liczba kolizji drogowych
	Ilość wypadków	Liczba rannych	Liczba zabitych	
Rok 2001				
Chorzele	13	14	2	54
Rok 2002				
Chorzele	7	5	3	68
Rok 2003				
Chorzele	10	11	1	46

Największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym występuje na drodze krajowej nr 57, praktycznie na całym jej odcinku, tj. od miejscowości Bogate-Dobrzankowo-Przasnysz-Mchowo-Świniary-Chorzele-Opaleniec.

Na terenie gminy funkcjonuje 12 jednostek straży pożarnej. 10 z nich jest wyposażona w samochody gaśnicze, 2 natomiast posiadają jedynie motopompy. Ochotnicze Straże Pożarne z: Chorzel i Rycic włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Tabela 15. Zestawienie pożarów, miejscowych zagrożeń i alarmów fałszywych na terenie gminy Chorzele.

Gmina	Pożary			Miejscowe zagrożenia			Alarmy fałszywe			Ogółem zdarzeń		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Chorzele	46	46	63	38	55	26	4	7	3	88	108	92

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że najwięcej pożarów na terenie gminy miało miejsce w 2003 roku. Zadowolą ponad 50% spadek liczby miejscowych zagrożeń.

2.6. Edukacja

Na terenie miasta i gminy Chorzele funkcjonują szkoły:

1. Szkoła Podstawowa w Krukowie - 103 uczniów,
2. Szkoła Podstawowa w Chorzelach - 386 uczniów,
3. Zespół Szkół w Duczynie
 - a). Szkoła Podstawowa - 103 uczniów,
 - b). Publiczne Gimnazjum - 50 uczniów,
 - c). Szkoła Filialna w Zdziwówku Starym - 19 uczniów,
4. Szkoła Podstawowa w Pościeniu Wsi - 82 uczniów,
 - a). Szkoła Filialna w Raszujce - 22 uczniów,
5. Zespół Szkół w Krzynowłodze Wielkiej
 - a). Szkoła Podstawowa - 118 uczniów,
 - b). Publiczne Gimnazjum - 61 uczniów,
6. Publiczne Gimnazjum w Chorzelach - 263 uczniów,
7. Zespół Szkół w Zarębach

- a). Szkoła Podstawowa w Zarębach - 201 uczniów,
- b). Publiczne Gimnazjum - 99 uczniów,
- c). Szkoła Filialna w Łazie - 25 uczniów,
- d). Szkoła Filialna w Rawkach - 22 uczniów.

Do wymienionych szkół w roku szkolnym 2003/2004 uczęszczało 1557 uczniów i 97 dzieci w oddziałach przedszkolnych.

Na terenie miasta funkcjonuje jedno Przedszkole Samorządowe, w którym przebywało w roku szkolnym 2003/2004 - 97 przedszkolaków w tym 55 sześciolatków. Od roku szkolnego 2004/2005 nie funkcjonuje szkoła filialna w Rawkach.

W każdej placówce zostało wykonanych wiele remontów i napraw, a największym problemem jest brak pełno-wymiarowych sal gimnastycznych. Zaledwie cztery placówki posiadają sale gimnastyczne o wymiarach poniżej 24/12 m. Dwie placówki korzystają z nowo oddanej Hali Sportowej.

Tabela 16. Możliwości dojazdu uczniów do szkół podstawowych i gimnazjów, odległość szkoły od miejsca zamieszkania.

Gmina/Miasto	Możliwości dojazdu uczniów do szkół	Najdalsza odległość do szkoły
Miasto i Gmina Chorzele	1 gimbus, 5 pojazdów wylonionych w drodze przetargu	16 km

Tabela 17. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów przypadający na 1 nauczyciela.

Gmina/miasto	Liczba szkół (podstawowe + gimnazja)	Liczba nauczycieli	Liczba uczniów	Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela
Miasto i Gmina Chorzele	13	180	1557	8,7

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzeliach dofinansował w 2004 roku dożywianie dla 827 dzieci, co daje średnio dożywianie co drugiego ucznia. Jest też prowadzona stołówka przy Zespole Szkół w Zarębach.

Na terenie gminy funkcjonują dwie świetlice socjoterapeutyczne finansowane ze środków profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz pięć świetlic przy szkołach.

W mieście Chorzele funkcjonują: jedno liceum ogólnokształcące, do którego w roku szkolnym 2003/2004 uczęszczało 289 uczniów oraz 3 szkoły średnie zawodowe, do których w roku szkolnym 2003/2004 uczęszczało 180 uczniów.

2.7. Dziedzictwo kulturowe i kultura

W 1444 roku Bolesław IV nadał niejakiemu Wacławowi z Jaworowa 10 wólk chelmińskich w puszczy zwanej Chorzele. Była to więc własność rodziny Chorzela, przy czym imię to wyprowadza się od podstawy "chory". Inna próba wyprowadzenia nazwy jest bardziej interesująca. Zakłada ona pochodzenie nazwy Chorzela od bałtyjskiego słowa "orz", co oznacza koń, od którego pochodzi też i nazwa rzeki Orzyc. Używano różnych wersji: orz lub horz, a stąd już bardzo blisko do chorz-.

Od czasów historycznie udokumentowanych miasto położone jest na lewym brzegu rzeki Orzyc, w środkowym jej biegu, będącym prawym dopływem Narwi, w odległości 2,5-3 km od dawnej granicy z Prusami.

W 1476r. wieś Chorzele z młynem przeszła drogą zmiany na własność książąt. Książę Janusz II najprawdopodobniej chciał powiększyć swoją domenę w dobrze rozwijającej się wsi, o której rozwoju świadczy istnienie młyna oraz wydobywanie darniowej rudy żelaza. Powodem tej zmiany mogło być również dogodne położenie osady - blisko granicy przy trasie handlowej Warszawa-Królewiec.

Po śmierci Książąt Mazowieckich, Janusza i Stanisława w 1526r. wygasła linia Piastów Mazowieckich. Mazowsze przejął król Zygmunt Stary. Straciło ono swoją odrębność, jako Księstwo Mazowieckie zostało włączone do Korony. W tym czasie do wsi Chorzele i jej najbliższych okolic napływało wielu osadników. W oparciu o prawne podstawy, jakimi była erekcja miasta i traktat królewiecki, Chorzele rozwijały się dzięki produkcji towarowej i wymianie.

15 maja 1542 roku król Zygmunt I nadaje Chorzeliom w Wilnie prawo magdeburskie. W tym samym dniu i miejscu Zygmunt I nadał Piotrowi Goryńskiemu z Ojrzanowa, wojewodzie i viceregentowi mazowieckiemu, staroście ciechanowskiemu, wójtostwo w

Chorzela z 2 włókami chełmińskimi, szóstą częścią czynszu oraz trzecim denarem z kar. W 1551 roku królowa Bona funduje w Chorzela drewniany kościół parafialny, któremu pod względem administracyjnym podlegał obszar o powierzchni ponad 300 km². Akt ten zatwierdził biskup Andrzej Noskowski. Pierwszym proboszczem został ks. Mikołaj Noskowski. Budowa kościoła stanowić miała przede wszystkim skuteczną tamę przeciwko napływowi protestantyzmu, popularnego wówczas w środowisku miejskim.

W 1708 w Chorzela wybuchł wielki pożar miasta. Spaleniu uległy także dwa kościoły: parafialny i p. w. Św. Wojciecha.

W 1758 roku August III potwierdza przywileje dla Chorzela. Głównym echem odbiło się w Chorzela Powstanie Styczniowe. Rozegrało się tu kilka bitew. W lutym 1863r. Tomasz Kolbe rozbił stojącą tu rotę piechoty i komendę straży granicznej. W miesiąc później Padlewski rozpędził stojącą tu straż graniczną, zaś w grudniu tego samego roku Palemon Nowicki rozbił pod miasteczkiem pocztę kozacką. W 1869 roku Chorzele utraciły prawa miejskie za udział w powstaniu, odzyskały je dopiero w roku 1919. Po upadku powstania nastąpiły represje carskie. Na wszystkich mieszkańców Chorzela nałożone zostały kontrybucje. Polityka władz carskich, szczególnie wojskowych, szła w tym kierunku, aby na terenie pogranicza utrzymać stan możliwie największego zacofania. Niezwykle utrudniano budowanie domostw, zakładanie warsztatów, nawet dla wojska wznoszono prowizoryczne szopy. Wiele osób w tym czasie uciekało do Prus lub masowo emigrowało do USA.

W latach 1873-79 w Chorzela kontynuowana była budowa kościoła parafialnego według projektu architekta Adolfa Schimmelpenninga. W roku 1903 wybudowano studnię miejską. W wyniku działań wojennych 1915 roku w Chorzela zniszczony został kościół, a całe miasto zostało spalone. Wśród ruin Niemcy wzniesli pomnik na cześć generała v. Hindenburga.

Zniszczone w czasie I wojny światowej Chorzele dopiero po 50 latach odzyskały prawa miejskie, pozostały jednak pogranicznym miasteczkiem odgrywającym zupełnie marginesową rolę w życiu powiatu. Setki ludzi bezskutecznie poszukiwało pracy. Oprócz młyna nie było żadnego zakładu przemysłowego. Jednym z większych przedsięwzięć w tym okresie była budowa szkoły podstawowej z inicjatywy jego kierownika Bronisława Korzeniakowa.

Pierwsze lata po wyzwoleniu były okresem kształtowania się nowej struktury społecznej i gospodarczej Chorzela. W okresie piętnastolecia Polski Ludowej pobudowano nowy most, lecznice zwierząt, internat LO na 120 miejsc, budynek masarni GS. Dokonano elektryfikacji i radiofonizacji miasta.

W latach 60-tych nastąpiło pewne ożywienie gospodarcze. W 1966r. został oddany do użytku zakład mleczarski OSM wraz z kolektorem i oczyszczalnią ścieków. W 1962r. uruchomiono ośrodek zdrowia, a w roku 1963 "Dom Książki". Powstanie nowych zakładów spowodowało ruch ludności z okolicznych wsi do miasta, co przyczyniło się do powstania bardzo poważnego problemu mieszkaniowego. Rozbudowana została placówka Przedsiębiorstwa Produkcji Leśnej "Las" zatrudniająca obecnie 60 pracowników. W roku 1980 oddano do użytku nowy obiekt przedszkola, jedną z najbardziej oczekiwanych przez społeczeństwo inwestycji oraz spółdzielczy budynek mieszkalny dla 18 rodzin. Kino szybko straciło na popularności z uwagi na warunki lokalowe i przestarzałą aparaturę, która nie pozwalała na wyświetlanie filmów panoramicznych.

Z początkiem lat 70-tych przystąpiono do generalnej modernizacji kina, wyłączając go z użytkowania na okres 3 lat. Ożywienie miasteczka nastąpiło wraz z oddaniem do użytku zmodernizowanego kina "Orzyc", a następnie powołaniem do życia Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury. W tym też okresie w wyniku reformy oświaty na bazie istniejącego Liceum Ogólnokształcącego, Liceum Zawodowego, Zasadniczej Szkoły Zawodowej powołano Zespół Szkół.

Na terenie gminy Chorzele funkcjonuje Ośrodek Upowszechniania Kultury. Przy Ośrodku funkcjonuje Miejska Biblioteka wraz z pięcioma filiami, w tym cztery filie na terenie gminy. Łączny stan woluminów w bibliotekach wynosi 62.797 w tym w mieście Chorzele 28.901, na wsi 33.896. Zarejestrowanych zostało 1546 czytelników, w tym 388 na wsi i 1158 w mieście.

Funkcjonujący OUK wraz z bibliotekami i trzema świetlicami umożliwia gminie rozwój kultury. W ramach działań kulturalnych organizowane są: festyny, wycieczki, rozgrywki sportowe, kabaretony, spotkania, przeglądy folkloru, dla młodzieży festiwale piosenek, konkursy recytatorskie, turnieje sportowe.

2.8. Sport

Na terenie gminy Chorzele zarejestrowane są 3 kluby i stowarzyszenia kultury fizycznej.

Tabela 18. Wykaz zarejestrowanych klubów i stowarzyszeń kultury fizycznej funkcjonujących na terenie gminy Chorzele.

Lp.	Pełna nazwa klubu	Adres	Telefon
1.	Ludowy Klub Sportowy „Orzyc” w Chorzelach	06-330 Chorzele	(029) 7515009
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Orlęta” w Zarębach	06-333 Zaręby Szkoła Podstawowa w Zarębach	(029) 7516289
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Aura” w Chorzelach	06-330 Chorzele, ul. Szkolna 4b Publiczne Gimnazjum w Chorzelach	(029) 7515024

Źródło: Wydział Zdrowia, Oświaty, Kultury i Sportu.

Od ponad czterdziestu lat funkcjonuje w Chorzelach Ludowy Klub Sportowy, który ma zarejestrowane dwie drużyny piłkarskie: juniorów i seniorów w liczbie 45 zawodników. Klub uczestniczy w rozgrywkach o mistrzostwo w Ciechanowskiej Lidze Okręgowej. Trwają przygotowania organizacyjno-techniczne do pozyskania środków na budowę Mazowieckiego Centrum Sportów Zimowych w Chorzelach.

2.9. Sytuacja gospodarcza

Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Źródłem zaopatrzenia ludności gminy w wodę do picia jest 5 głębinowych ujęć, zlokalizowanych w miejscowościach: Chorzele, Bagienice Wielkie, Nowa Wieś, Rycice, Zaręby. Wymienione obiekty użytkuje Zakład Gospodarki Komunalnej w Chorzelach, mieszczący się przy ul. Brzozowej 3.

Krótką charakterystyką stacji uzdatniania wody z terenu gminy Chorzele.

- **Stacja uzdatniania wody w Chorzelach:**
 - wydajność - 175 m³/h (Nr 1 - 47 m³/h, Nr 2 - 28 m³/h, Nr 3 - 100 m³/h),
 - głębokość studni - 3 studnie - (64 m, 52 m, 73 m),
 - ujęcie użytkowane jest od 1984 roku (modernizowana w 2000 r.),

- stacja ta zasila - miasto Chorzele, przyległe wsie: Rembielin, Budki, Zagaty, Brzeski Kołaki, Przysowy, Przątalina oraz w perspektywie wieś Opaleniec.
- **Stacja uzdatniania wody w Bagienicach Wielkich:**
 - wydajność 1000 m³/dobę,
 - głębokość studni - 65 mb, [39mb],
 - ujęcie użytkowane jest od 1985 roku,
 - stacja ta zasila wsie: Bagienice Wielkie, Niskie Wielkie, Bogdany Wielkie, Bogdany Małe, Dąbrówka Ostrowska, Rapaty Żachy, Bobry.
- **Stacja uzdatniania wody w Nowej Wsi:**
 - wydajność - 810 m³/dobę,
 - głębokość studni - 60 mb, 60mb,
 - ujęcie użytkowane jest od 1995 roku,
 - stacja ta zasila wsie: Nowa Wieś, Annowo, Duczymin, Dzierżęga, Jedlinka, Zdziwój Stary, Zdziwój Nowy, Wólka Zdziwowska, Wasily Zygnny, Stara Wieś, Bugzy Płoskie, Opilki Płoskie oraz 3 wioski z sąsiedniej gminy Wielbark - Baranowo, Wyzęgi i Piwnice.
- **Stacja uzdatniania wody w Rycicach:**
 - wydajność - 1569 m³/dobę,
 - głębokość studni - 68 mb, 62 mb,
 - ujęcie użytkowane jest od 1998 roku,
 - stacja ta zasila wsie: Rycice, Krzynowłoga Wielka, Lipowiec, Czaplice Wielkie, Dąbrowa, Gadomiec Miłocięta, Gadomiec Chrzczany, Gadomiec Peronie.
- **Stacja uzdatniania wody w Zarębach:**
 - wydajność - 50 m³/h,
 - głębokość studni - 2 studnie o głębokości 50 m i 49 m,
 - ujęcie użytkowane jest od 2000 roku.
 - stacja ta zasila wsie: Zaręby, Krukowo, Rzodkiewnica, Łaz, Sosnówek.

Jakość wody pochodzącej ze stacji uzdatniania poddawana jest systematycznym kontrolom. Długość sieci wodociągowej w mieście i gminie Chorzele przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Zestawienie długości sieci wodociągowej [km].

Rok	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
2000	28,8	69,5	639,6
2001	28,8	88,6	739,8
2002	28,8	131,4	816,7

Źródło: GUS

Wg ostatnich danych dostarczonych przez Urząd Gminy, wodociąg wiejski zrealizowany został w 28 miejscowościach, a więc gmina Chorzele jest zwodociągowana w 68,3%. Pozostała część mieszkańców gminy pobiera wodę ze studni kopanych.

Sieć kanalizacyjna

Głównym problemem gminy Chorzele jest brak kanalizacji. Skanalizowane jest tylko miasto Chorzele.

Tabela 20. Sieć kanalizacji sanitarnej w Gminie Chorzele [km].

Lata	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
2000	9,8	0	36,3
2001	12,6	0	42,4
2002	12,6	0	45,8

Miasto Chorzele posiada sieć kanalizacji deszczowej. Wody deszczowe odprowadzane są do rzeki Orzyc i Kanału nr 1.

Oczyszczalnia miejska w Chorzelach.

Miejska, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia w Chorzelach powstała około 20 lat temu. Głównym urządzeniem oczyszczającym są rowy cyrkulacyjne. Przepustowość oczyszczalni wynosi 800m³/d.

W skład oczyszczalni wchodzi następujące obiekty:

- przepompownia ścieków,
- zbiornik wstępnego napowietrzania ścieków,
- dwa rowy cyrkulacyjne,
- zbiornik ścieków dowożonych.

Oczyszczalnia użytkowana jest przez Spółdzielnię Mleczarską „Mazowsze” w Chorzelach. Dodatkowo przyjmuje ścieki komunalne oraz ścieki przemysłowe z innych zakładów z terenu miasta.

Głównymi dostarczycielami ścieków są dwa zakłady mleczarskie:

- Bel Polska Sp. z o.o.
- Spółdzielnia „Mazowsze”.

Ścieki w ilości 1000 m³/dobę odprowadzane są do rzeki Orzyc. W związku z niedotrzymywaniem standardów emisyjnych w zakresie odprowadzania ścieków oczyszczonych do wód powierzchniowych, zachodzi konieczność budowy nowej oczyszczalni.

W maju 2004 roku rozpoczęto budowę nowej oczyszczalni ścieków w Chorzelach. Według projektu w skład oczyszczalni wchodzić będzie budynek siata wielofunkcyjnego, budynek stacji odwadniania osadu, budynek socjalny i agregatorowni, budynek stacji transformatorowej, przepompownia ścieków, 2 reaktory biologiczne, komora technologiczna oraz rezerwowy magazyn osadu. Technologia oczyszczania ścieków została oparta na procesie osadu czynnego ze sposobem bezreagentowego usuwania związków azotu i fosforu ze ścieków. Do obróbki osadu ściekowego planowane jest stosowanie taśmowej prasy filtracyjnej.

Do oczyszczalni ścieki będą podawane rurociągiem oraz będą dowożone wozami asenizacyjnymi.

Nowa oczyszczalnia ma zapewnić wysoki stopień oczyszczenia wskaźników BZT₅ w 98,63%, ChZT w 95,45%, zawiesiny ogólnej 95,67%, azotu ogólnego 84,54% i fosforu ogólnego 97,22%.

Podstawowe informacje dotyczące oczyszczalni prezentuje tabela poniżej.

Tabela 21. Podstawowe informacje o nowej oczyszczalni w gminie Chorzele.

Zarządzający	Miejscowość	Rodzaj oczyszczalni	Średnia przepustowość (m ³ /dobę)	Odbiornik
Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chorzeliach	Chorzele	Biologiczno-mechaniczna	1500	Orzyc

Termin osiągnięcia efektu ekologicznego po zakończeniu rozruchu technologicznego dla oczyszczalni ustalono na 30 listopada 2005r.

Transport i komunikacja

Przez teren gminy Chorzele przebiega sieć dróg, wśród których wyróżnia się:

- o Drogę krajową: droga nr 57 Bartoszyce - Pułtusk, której długość na terenie gminy wynosi 18 km i zarządzana jest przez Krajowy Zarząd Dróg, którego Inspektorat mieści się w Przasnyszu.
- o Drogi wojewódzkie: droga nr 614 Chorzele - Myszyniec, której długość na terenie gminy wynosi 16km oraz droga nr 616 Chorzele - Rembielin, której długość na terenie gminy wynosi 6 km i zarządzana jest przez zarząd wojewódzki.
- o Drogi powiatowe: długości 90 km, zarządzane są przez zarząd powiatu (Powiatowy Zarząd Dróg).
- o Drogi gminne: długości 181 km, zarządzane są przez zarząd gminy.

Stan dróg na terenie miasta i gminy Chorzele oceniany jest jako niezadowalający. Konieczna jest renowacja odwodnienia (pogłębienie istniejących i wykonanie nowych rowów), budowa nowych i remont istniejących przepustów, a w miastach budowa kanalizacji deszczowej. Większość ciągów komunikacyjnych wymaga całkowitej przebudowy bądź gruntownej renowacji.

Poniżej, tabelarycznie zestawione zostały długości dróg w gminie Chorzele w latach 2000-2003, z uwzględnieniem rodzaju nawierzchni.

Tabela 22. Długość dróg w gminie Chorzele, zarządzanych przez PZD, stan na 31.XII.2000r.

Gmina	Długość dróg w km			
	Ogółem	w tym dróg o nawierzchni		
		twardej	gruntowej	
			ulepszonej	nie ulepszonej
Miasto Chorzele	4,6	4,6	-	-
Gmina Chorzele	89,5	63,0	20,8	5,7
Ogółem powiat	424,8	327,9	82,9	14,0

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg.

Tabela 23. Długość dróg w gminie Chorzele, zarządzanych przez PZD, stan na 31.XII.2001r.

Gmina	Długość dróg w km			
	Ogółem	w tym dróg o nawierzchni		
		twardej	gruntowej	
			ulepszonej	nie ulepszonej
Miasto Chorzele	4,6	4,6	-	-
Gmina Chorzele	89,5	64,4	19,4	5,7
Ogółem powiat	424,8	334,3	76,5	14,0

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg.

Tabela 24. Długość dróg w gminie Chorzele, zarządzanych przez PZD, stan na 31.XII.2002r.

Gmina	Długość dróg w km			
	Ogółem	w tym dróg o nawierzchni		
		twardej	gruntowej	
			ulepszonej	nie ulepszonej
Miasto Chorzele	4,6	4,6	-	-
Gmina Chorzele	89,5	65,2	18,6	5,7
Ogółem powiat	424,8	335,1	75,7	14,0

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg.

Tabela 25. Długość dróg w gminie Chorzele, zarządzanych przez PZD, stan na 31.XII.2003r.

Gmina	Długość dróg w km			
	Ogółem	w tym dróg o nawierzchni		
		twardej	gruntowej	
			ulepszonej	nie ulepszonej
Miasto Chorzele	4,6	4,6	-	-
Gmina Chorzele	89,5	67,1	16,7	5,7
Ogółem powiat	424,8	342,5	68,3	14

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg.

Na terenie gminy w miejscowości Mąciże nad rzeką Peltą znajduje się most, który wymaga przebudowy.

Telekomunikacja

Na terenie gminy Chorzele swoje usługi świadczą: TP S.A., Era GSM, Idea Centertel oraz Plus GSM. Liczba użytkowników telefonów komórkowych, ze względu na ich popularność jest duża. Niestety brak jest danych szczegółowych odnośnie poszczególnych operatorów.

Tabela 26. Liczba abonentów telefonii stacjonarnej TP S.A.

(stan na 31.12.2003).

Lata	Miasto Chorzele	Gmina Chorzele	Ogółem powiat
1999	978	834	9766
2000	853	549	9888
2001	857	556	9986
2002	862	561	10042
2003	869	568	10099

Źródło: GUS

Z roku na rok liczba abonentów TP S.A. systematycznie rośnie. Największy wzrost zanotowany został w 1999 roku, wynika to z faktu rozbudowy centrali telefonicznej.

III. ANALIZA SWOT

Pracę nad analizą szans, zagrożeń oraz słabych i mocnych stron w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego pozwoliły na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwiła przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech Gminy, umożliwiających obecnie i w przyszłości podejmowanie działań służących rozwojowi społeczno - gospodarczemu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• dobrze zachowane środowisko naturalne, • wyjątkowe walory fauny i flory, oddalenie od aglomeracji przemysłowych, • duże zalesienie obszaru, • korzystne położenie geograficzne, • dobrze rozwinięta sieć wód powierzchniowych, usytuowanie zbiorników retencyjnych, • wysokie wykorzystanie użytków rolnych i efektywne dostosowywanie produkcji rolniczej do klas bonitacyjnych gleby, • wielofunkcyjność Gminy, oparta na rolnictwie i turystyce, • narastający proces koncentracji gospodarstw rolnych, • wzrost liczby małych podmiotów gospodarczych, • istniejąca sieć usług lokalnych, • dodatni przyrost naturalny, • dobre zaplecze socjalne, • dobra dostępność do szkolnictwa,	• słaba jakość gleb, • niski wskaźnik zmeliorowania użytków rolnych, zły stan tych obiektów, • ujemne saldo migracji, • wysokie bezrobocie, zwłaszcza ludności w wieku mobilnym (18-44 lata), • nieracjonalna gospodarka odpadami, • zły stan techniczny dróg lokalnych, gminnych i powiatowych, • brak sieci gazowej, • brak sieci kanalizacyjnej poza częścią miejską, • czerpanie ciepła wyłącznie ze źródeł nieekologicznych,

wzrost standardu placówek, • wzrost bezpieczeństwa mieszkańców Gminy, • możliwości organizacji czasu wolnego, • wysoki stopień telefonizacji • duży poziom zwodociągowania Gminy, • przychylność władz dla rozwoju przedsiębiorczości.	
---	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
• wykorzystanie walorów historycznych i przyrodniczych dla celów turystyki i rekreacji, • korzystne położenie geograficzne, • atrakcyjne położenie Gminy w układzie komunikacyjnym, bliskość Przasnysza i Ostrołęki, • atrakcyjne warunki dla rozwoju turystyki, • tworzenie grup producenckich, • członkostwo Polski w UE, • wzrost ilości turystów przyjeżdżających do Polski, • rosnący od 2002 r. Produkt Krajowy Brutto, • obniżenie do 19% podatku dochodowego od osób prawnych, • stale rosnący udział sektora usług w wartości PKB,	• słabo rozwinięty sektor usług turystycznych ograniczający wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego kraju i regionów, • nadmierny fiskalizm w polityce gospodarczej państwa, • zbyt małe środki finansowe przeznaczane przez Państwo na realizację zadań samorządów, • niestabilny system dochodów samorządu terytorialnego, • częste zmiany w przepisach podatkowych i prawnych, • rosnące koszty utrzymania oświaty, • nieefektywny system finansowania ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej wpływający na dostępność i jakość usług medycznych oraz

• znaczący wzrost jakości towarów i produktów wytwarzanych przez krajową gospodarkę, • dynamiczny rozwój szkolnictwa wyższego i znaczne zwiększenie liczby osób studiujących, • systematyczne zwiększanie nakładów na ochronę środowiska przyrodniczego.	poziom ochrony najbiedniejszej części społeczeństwa, • wysoki koszt kredytu bankowego ograniczający rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, • stan krajowej i lokalnej infrastruktury technicznej ograniczającej szybki wzrost inwestycji krajowych i zagranicznych oraz wpływającej na jakość życia społeczeństwa, • niedobór środków finansowych krajowych i samorządowych ograniczający pełne wykorzystanie programów pomocowych UE.
--	--

IV. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO

W procesie formułowania priorytetów i celów uwzględniono uwarunkowania wewnętrzne, wynikające z mocnych i słabych stron oraz uwarunkowania zewnętrzne uzależnione od otoczenia stwarzającego szanse jak również zagrożenia rozwoju.

Misja i cele strategiczne

Podstawą rozwoju społeczno-gospodarczego gminy powinien być rosnący popyt na wytwarzane produkty i usługi, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony środowiska. Aby to osiągnąć, w sytuacji globalizacji rynku, konieczne jest podnoszenie konkurencyjności obszaru Miasta i Gminy, co należy rozumieć jako oddziaływanie na zmianę struktury gospodarczej i poprawę sytuacji regionu w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów mieszkańców oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej. W tym kontekście uznając konkurencyjność przestrzeni gminy jako warunek poprawy bytu jej mieszkańców, określono misję w następującym brzmieniu:

**Miasto i Gmina Chorzele
przestrzenią
atrakcyjną dla inwestycji,
zamieszkania i wypoczynku.**

Realizacja określonej misji wymaga synergicznego oddziaływania na układ, który obejmuje: system oświaty i edukacji, przedsiębiorców gotowych do podnoszenia swoich kwalifikacji i wdrażania nowoczesnych technologii, infrastrukturę techniczno-instytucjonalną promującą region, powiązania naukowe i biznesowe, efektywne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych oraz źródła finansowania działań inwestycyjnych. Efektem takiej współpracy będzie rozwój regionu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, czyli uwzględnianie w procesie rozwojowym elementu ekonomicznego, przyrodniczego, społecznego oraz planowania przestrzennego.

Priorytety i cele strategiczne

Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT, opracowano układ priorytetów i celów strategicznych, które mają zagwarantować poprawność realizacji działań zmierzających do spełnienia wyznaczonej misji.

PRIORYTET I	CELE STRATEGICZNE
Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki	1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. 2. Poprawa komunikacji i współpracy regionalnej i ponadregionalnej.

PRIORYTET II	CELE STRATEGICZNE
Poprawa standardu życia mieszkańców	1. Zmniejszenie bezrobocia. 2. Rozwój funkcjonalnych usług społecznych. 3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa.

PRIORYTET III	CELE STRATEGICZNE
Rozwój i promocja turystyki	1. Rozwój bazy turystycznej. 2. Rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie walorów przyrodniczych dla celów turystycznych.

PRIORYTET IV	CELE STRATEGICZNE
Aktywizacja obszarów wiejskich	1. Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi. 2. Kształtowanie krajobrazu i ładu przestrzennego na terenach wiejskich.

Priorytet I: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne:

- 1. Kompleksowe uzbrojenie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych.**
- 2. Rewitalizację obszarów przemysłowych.**

Działania w ramach celu strategicznego powinny być ukierunkowane na wsparcie projektów w zakresie infrastruktury służącej rozwojowi działalności gospodarczej. Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych dotyczyć będzie głównie obszarów niezabudowanych, wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele działalności gospodarczej. Do zadań własnych Gminy w tym zakresie należeć będzie realizacja sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz dróg z oświetleniem ulicznym. Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz oraz telekomunikacja realizowane będą przez inne uprawnione ustawowo podmioty.

Drugi obszar działania ma na celu pobudzenie obszarów przemysłowych występujących w strukturze przestrzennej miasta. Zaliczają się do nich zarówno tereny zurbanizowane zabudowane oraz niezabudowane.

Rewitalizacja tych obszarów winna zmierzać, w zależności od specyfiki, do: budowy, uregulowania i modernizacji infrastruktury technicznej oraz adaptacji obiektów na cele publiczne. W obrębie terenów niezabudowanych program rewitalizacji analogiczny będzie jak dla niezabudowanych terenów inwestycyjnych.

Celem nadrzędnym w pobudzaniu i uruchamianiu stref aktywności gospodarczej jest rozwój zrównoważony z poszanowaniem zasobów przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego i równowagi ekologicznej.

2. Poprawa komunikacji i współpracy regionalnej i ponadregionalnej.

Cel strategiczny będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne:

- 1. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej.**
- 2. Inicjowanie współpracy dla ożywienia gospodarczego.**

Wzrost atrakcyjności gospodarczej, obok czynników wewnętrznych, uwarunkowany jest również wpływem czynników zewnętrznych, a dotyczących regionalnych i ponadregionalnych powiązań gminy. Biorąc pod uwagę fakt, iż najbardziej atrakcyjne z punktu widzenia rozwoju terenów inwestycyjnych są obszary położone w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie głównych dróg, konieczna jest poprawa i zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów aktywności gospodarczej. Cel ten winien być osiągany poprzez sukcesywną modernizację i przebudowę dróg o znaczeniu regionalnym (krajowych i wojewódzkich) oraz realizację obwodnicy miasta. Korzystne powiązanie obszarów Gminy z układem transportowym regionu mazowieckiego oraz krajowego może być jednym z ważnych atutów zwłaszcza dla pozyskania inwestorów sfery produkcyjnej.

Obok komunikacji bezpośredniej wpływ na pobudzenie rozwoju gospodarczego ma współpraca w zakresie wspólnych obszarów działania z organami administracji samorządowej, rządowej organizacjami pozarządowymi, osobami prawnymi. Działania organów Miasta i Gminy wspomagają projektowane uregulowania ustawy o partnerstwie publiczno – prawnym. Płaszczyzny działania można szukać w realizacji projektów i planów branżowych o oddziaływaniu lokalnym i ponadlokalnym.

Priorytet II: Poprawa standardu życia mieszkańców

1. Zmniejszenie bezrobocia.

Cel strategiczny w tym obszarze będzie realizowany poprzez następujące cele operacyjne:

- 1. Wspieranie tworzenia miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości.**
- 2. Aktywizacja edukacyjno - zawodowa mieszkańców.**

Ze względu na wysoką stopę bezrobocia niezbędne jest tworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw oraz sprzyjanie rozwojowi biznesu i rozwijanie funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Należy wspierać działania związane z powstawaniem nowych branż produkcyjno - usługowych oraz nowopowstające podmioty gospodarcze.

Kompleksowe wsparcie dotyczące zakładania własnej działalności gospodarczej powinno składać się z poradnictwa, szkoleń, zindywidualizowanych usług doradczych i szkoleniowych, informowania o możliwościach pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury informatycznej i nowoczesnej sieci telekomunikacyjnej.

Należy podjąć działania związane z kształceniem i lepszym przystosowaniem mieszkańców do wymogów rynku pracy. Ze względu na bezpośredni związek pomiędzy edukacją i bezrobociem, należy podjąć działania mające na celu poprawę jakości edukacji. Promocja samozatrudnienia oraz wspieranie działań aktywizujących różne grupy mieszkańców to najważniejsze zadanie w perspektywie nadchodzących lat.

2. Rozwój funkcjonalnych usług społecznych

Cel strategiczny realizowany będzie poprzez następujące cele operacyjne:

- 1. Poprawa infrastruktury społecznej.**
- 2. Poprawa warunków zamieszkania.**
- 3. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.**
- 4. Rozwijanie współpracy ponadregionalnej.**

Poprawy oraz dostosowania dla potrzeb mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych, wymaga baza lokalowa obiektów użyteczności publicznej.

W ramach pierwszego celu operacyjnego dążyć należy do poprawy bazy edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej. Niezbędne jest dostosowanie sieci placówek oświatowych do sytuacji demograficznej gminy oraz wspieranie tworzenia placówek niepublicznych.

W celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz sytuacji rodzin należy wspierać budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne dostosowane do różnych poziomów zamożności rodzin oraz modernizować istniejące zasoby mieszkaniowe.

Dążyć należy do podłączenia gospodarstw domowych do zbiorczego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, celem podniesienia jakości życia mieszkańców, rozwoju gospodarczego oraz ochrony środowiska.

Należy kreować w społeczności lokalnej poczucie odpowiedzialności za losy Wspólnoty, prowadzić kampanie informacyjne na temat zadań Gminy i sposobu ich realizacji, informować o prawach i obowiązkach mieszkańców oraz wspierać działania organizacji pozarządowych, jako podstawy samodzielnego rozwoju obywateli.

Należy dążyć do podniesienia jakości usług na rzecz mieszkańców świadczonych przez jednostki gminne. Realizacja usług, szczególnie w zakresie pomocy społecznej, powinna odbywać się na podstawie dokładnie zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców, co pomoże w zapobieganiu ubóstwa, bierności i bezradności.

3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa

Celami operacyjnymi są:

- 1. Przeciwdziałanie zagrożeniom i patologiom.**
- 2. Wzmocnienie i modernizacja systemu przeciwdziałania klęskom żywiołowym.**

Zmieniająca się charakterystyka zagrożeń powoduje konieczność stałego doskonalenia systemu ochrony ludności, zwłaszcza w aspekcie zapewnienia jego sprawnego funkcjonowania oraz efektywnego wykorzystania ograniczonych sił i środków.

W ramach celu należy kontynuować monitoring wizyjny oraz stworzyć warunki do podniesienia poziomu bezpieczeństwa w rejonach uznanych za najbardziej zagrożone.

Należy wypracować system hamujący rozwój patologii społecznych, zwłaszcza w obszarze dotyczącym młodzieży.

Ze względu na możliwość wystąpienia zagrożeń klęskami żywiołowymi oraz katastrofami ekologicznymi należy dążyć do modernizacji systemu przeciwpowodziowego, w tym wałów przeciwpowodziowych oraz wspierać jednostki OSP.

Priorytet III Rozwój i promocja turystyki

1. Rozwój bazy turystycznej.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- 1. Modernizacja i rozwój infrastruktury turystycznej.**
- 2. Wykreowanie produktów turystycznych.**

Turystyka ma podstawy i możliwości dla coraz większego udziału w gospodarce Gminy. Jej rozwojowi towarzyszy realizacja ważnych celów społecznych, takich jak: tworzenie i przyrost miejsc pracy, wzrost dochodów mieszkańców, przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich, ochrona i propagowanie dziedzictwa kulturowego oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

Obiekty turystyczne z zakresu dziedzictwa kulturowego charakteryzują się brakiem przygotowania do tworzenia dodatkowych dochodów oraz miejsc pracy.

Podstawowym zadaniem w obszarze turystyki jest modernizacja i rozwój infrastruktury turystycznej i wypoczynkowej, zwiększenie standardu i rodzaju oferowanych usług oraz tworzenie markowych produktów turystycznych przyciągających turystów nie tylko z regionu mazowieckiego, ale również z kraju i z zagranicy. Do jednych z najważniejszych zadań należy rozwój hotelowej bazy noclegowej.

W realizacji działań należy dążyć do tego, aby zabytki Chorzele stanowiły atrakcje wyróżniające Miasto i Gminę, a tym samym umożliwia jej identyfikację w turystyce międzynarodowej, tworząc tym samym nową, rozpoznawalną markę turystyczną.

Istotną z punktu widzenia pozyskania turysty jest właściwa promocja przygotowanych produktów turystycznych alternatywnych dla poszczególnych grup klientów. Selekcja dotyczy może oferty dla turysty zainteresowanego wyłącznie zwiedzaniem, zwiedzaniem z rekreacją oraz głównie wypoczynkiem aktywnym. Przygotowanie ofert turystycznych stwarza szansę dla aktywizacji rozwoju turystycznego z wykorzystaniem wskazanych mocnych stron gminy.

2. Rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego i wykorzystanie walorów przyrodniczych dla celów turystycznych.

Cel strategiczny realizowany będzie poprzez następujące cele operacyjne:

- 1. Rozwój systemu obszarów chronionych.**
- 2. Renowacja i adaptacja zabytków dla potrzeb turystyki.**

Rozpoznanie warunków przyrodniczych gminy daje szansę na ustanowienie i objęcie ochroną zasobów przyrodniczych co pozwoli z jednej strony na ich wypromowanie w zakresie możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, z drugiej zaś wprowadzenie zakazów, nakazów oraz ograniczeń skutkować powinno kontrolowanym rozwojem tych obszarów. Udostępnianie obszarów cennych przyrodniczo pozwoli na poszerzenie oferty turystycznej, warunkiem niezbędnym jednak jest uznanie i stosowanie zasad rozwoju zrównoważonego. Priorytetem winno być zatem zachowanie zasobów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń oraz ich udostępnianie w połączeniu z funkcją dydaktyczną.

Podobną rolę do zasobów naturalnych środowiska dla rozwoju turystyki odgrywają zasoby dziedzictwa kulturowego. Za zasadę podstawową przy renowacji, konserwacji i adaptacji zabytków uznać należy konieczność zachowania i wyeksponowania cech świadczących o autentyczności zabytków. Przystosowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego może być realizowane zarówno w obrębie całych przestrzeni historycznych, jak i poprzez wskazywanie i promowanie niewielkich obiektów z wyeksponowaniem ich historii i towarzyszących ciekawych wydarzeń. Cele takie mogą być realizowane tematycznie poprzez przygotowanie szlaków, ich wypromowanie i rzetelne oznakowanie. Podobny rezultat można osiągnąć poprzez wyeksponowanie samodzielnych obiektów historycznych wyjątkowo cennych i niepowtarzalnych. Stawiając za atut zasoby dziedzictwa kulturowego, istotną obok wypromowania gotowych produktów turystycznych, jest dbałość o detale zarówno w kształtowaniu przestrzeni historycznej, jak i jej wartości estetycznych. Kształtowanie wizerunku miasta historycznego winno odbywać się poprzez zagospodarowanie i utrzymanie zabudowy śródmieścia, z uwzględnieniem jako priorytetu wartości historycznych ponad wartości komercyjne. Dotyczy to zarówno działań możliwych do realizacji na szczeblu samorządu, jak i działań podejmowanych przez poszczególne podmioty działające w tym obszarze. Do zadań tych zaliczyć można: opracowanie i realizację

koncepcji zagospodarowania Rynku z uwzględnieniem kolorystyki elewacji i obiektów małej architektury, zwiększenie nadzoru konserwatorskiego nad robotami budowlanymi, wykonywanymi przy zabytkach i jego otoczeniu.

Priorytet IV: Aktywizacja obszarów wiejskich

1. Wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

- 1. Ulepszenie i rozwój istniejącego potencjału sektora rolniczego.**
- 2. Wprowadzanie alternatywnych działalności na terenach wiejskich.**

Działania w ramach celu strategicznego powinny być ukierunkowane na wsparcie projektów w zakresie infrastruktury służącej rozwojowi rolnictwa. Głównym zadaniem gminy będzie skanalizowanie wsi, budowa i modernizacja dróg gminnych, transportu rolnego, wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów.

Przemiany agrarne w rolnictwie są procesem powolnym. Rozdrobniona struktura produkcji rolniczej wskazuje na zasadność i potrzebę rozwoju wszelkich form powiązań między producentami, np. grupy producenckie czy powiązań między producentami i odbiorcami, przetwórcami surowców rolniczych.

Na podejmowanie aktywności inwestycyjnej potrzebne są środki finansowe, a przy braku własnych środków (niski poziom dochodów) gospodarstwa te nie mogą korzystać z finansowania zewnętrznego - banki wymagają zabezpieczenia i gwarancji pod udzielone kredyty, a warunki te są bardzo trudne do spełnienia dla gospodarstw.

Dynamika rozwoju gospodarczego terenów wiejskich zależeć będzie od lokalnej aktywności społecznej oraz efektywnego wykorzystania uzyskanych środków finansowych.

Dostosowanie do podwyższonych wymagań jakościowych wymagać będzie modernizacji bazy wytwórczej gospodarstw, wyposażenia w nowe urządzenia techniczne, większych nakładów na zapewnienie odpowiednich warunków sanitarnych w produkcji rolniczej.

Konieczność zmiany sposobów i priorytetów wspierania rolnictwa w kierunku funkcji pozaprodukcyjnych jest nieunikniona.

Ważnym sposobem rozwoju aktywności zawodowej części mieszkańców wsi jest przeobrażenie gospodarstw w kierunku działalności pozarolniczej (agroturystyka, rzemiosło, rękodzielnictwo). W ten sposób pewna część gospodarstw może zapewnić sobie dodatkowe źródło dochodów w przyszłości.

Ożywienie gospodarcze na wsi jest możliwe głównie dzięki małym firmom, pozwalającym osobom prywatnym angażować swój kapitał. Coraz więcej mieszkańców wsi musi zająć się działalnością handlową, usługową, rzemieślniczą przy wykorzystaniu zasobów własnych gospodarstwa.

Walka z bezrobociem na wsi, m.in. poprzez ułatwienie dostępu do rynku pracy oraz tworzenie pozarolniczych miejsc pracy na wsi, stanowi jedno z najważniejszych wyzwań.

2. Kształtowanie krajobrazu i ład przestrzennego na terenach wiejskich.

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

1. Realizacja programu Odnowa Wsi i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Zachowanie i dalszy rozwój zróżnicowanych form życia i środowiska wiejskiego to program „Odnowa Wsi”. Celem gminy jest polepszenie standardu życia i pracy na wsi poprzez podniesienie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej wsi, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskich i zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi.

Tradycyjne metody produkcji i niskie zużycie środków chemicznych oraz optymalnie NPK umożliwiają produkcję żywności wysokiej jakości. Na terenie gminy nie występują tereny zdegradowane przez rolnictwo. Należy wdrażać i stosować Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej oraz dążyć do:

- zwiększenia wapnowania gleb;
- prowadzenia planowej gospodarki na użytkach zielonych, w celu zapobieżenia ich odłogowania, zarastania i zaniku rzadkich populacji ptaków i roślin;
- zwiększania wyposażenia gospodarstw w płyty gnojowe i zbiorniki na gnojowicę;
- wprowadzania zadrzewień śródpolnych i zalesień w celu utrzymania bioróżnorodności i przeciwdziałania erozji gleby.

V. REALIZACJA, MONITORING, OCENA

Do realizacji strategii zostaną wykorzystane środki finansowe pochodzące z budżetu Miasta i Gminy oraz planowane jest pozyskanie środków finansowych z Unii Europejskiej, dostępnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, sektorowych programów operacyjnych i Funduszu Spójności, jak również środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach kontraktu wojewódzkiego oraz innych dostępnych funduszy pomocowych.

Do wdrażania strategii angażowani będą partnerzy społeczni, celem zapewnienia szerokiego udziału zainteresowanych instytucji i organizacji w rozwoju miasta. Na podstawie założeń strategii zostanie przygotowany "Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Chorzele na lata 2004 - 2006 z perspektywą na lata 2007 - 2012", który zawierał będzie: sposoby realizacji założonych celów, wdrażane działania, kryteria oceny projektów rozwojowych, wskaźniki monitoringu, partnerów, harmonogram prac, plan finansowy i źródła finansowania.

Efekty oddziaływania realizowanych projektów rozwojowych oceniane będą na podstawie monitoringu, procesu systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji, zapewniających sprawne zarządzanie programami i projektami rozwojowymi.

Na podstawie wskaźników osiągnięć, w oparciu o przekazywane w ramach systemu monitorowania informacje, oceniany będzie postęp realizacji strategii oraz skuteczność wdrażanych projektów. Identyfikowanie wszelkich nieprawidłowości związanych z wdrażanymi działaniami, pozwala na szybkie reagowanie i podejmowanie odpowiednich kroków naprawczych.

Za monitorowanie przebiegu i sposobu realizacji działań wskazanych w programach i projektach rozwojowych, wyznaczonych w strategii odpowiedzialne będą poszczególne wydziały urzędu oraz jednostki organizacyjne, zajmujące się w określonych obszarach wdrażaniem strategii.

Roczne sprawozdanie z realizacji strategii przedkładane będzie pod obrady Rady Miejskiej w celu jej analizy i określenia dalszych kierunków działań.

Oceną początkową wdrażania strategii jest diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej zawarta w strategii oraz analiza SWOT. Dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego, wyniki badań i ekspertyz regionalnych oraz opracowań Urzędu Miejskiego stanowią bazę wyjściową do oceny efektywności wdrażania strategii.

Roczna ocena wdrażania strategii dokonywana będzie na podstawie analizy sytuacji społeczno - gospodarczej, zachodzących zmian w odniesieniu do oceny początkowej. Służyć ona będzie ocenie skuteczności podejmowanych działań, postępów w realizacji, rezultatów i oddziaływania oraz ocenie sprawności systemu administracyjnego i efektywności wykorzystania środków finansowych.

Przygotowanie Strategii i jej wdrażanie realizowane będzie z zachowaniem zasady partnerstwa, równości szans, spójności rozwoju przestrzennego oraz zgodności z krajową i regionalną polityką rozwoju.

Materialy źródłowe:

1. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Przasnyskiego na lata 2004-2013.
2. Dane źródłowe - Główny Urząd Statystyczny.
3. Dane źródłowe - Powiatowy Urząd Pracy.
4. Dane źródłowe - Starostwo Powiatowe w Przasnyszu.
5. Dane źródłowe - Urząd Miasta i Gminy Chorzele.